

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDEKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egyes évre
Félszázra
Negyzedre
Egy óra

Egyes szám ára 4 kr.

10 frt — kr.
5 " — " —
2 " — " —
1 " — " —

Felelős szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Főmunkatárs: **Dr. KIRÁLY PÉTER.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:

Hat hasábos petit sorost 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többzáró
hirdetéseket alkuzarint jutányos áron vetetnek fel. Bélye-díj min-
den külön beiktatásért 30 kr

Hunyászkodók.

A pécsi joghallgatók vezeklése. A pécsi joghallgatók — miután már megirtuk — a múlt év december 2-án rendezett tüntetés miatt küldöttséggel járultak a parancsnokló tábornok elé, hogy bocsánatot kérjenek tőle. Erre az esetre nézve most a következő tudósítást kapjuk: Szeredy prodirektor e hónap elején magához hívatta az akadémia kebelében fennálló két egyesület elnökeit és felszólította őket, hogy ifju-ági közgyűlést hívjanak össze. A közgyűlés napirendjére pedig tűztek ki annak elhatározását, hogy az ifjuság küldöttségleg fog tisztelni az összes pécsi törzstiszteknél és ki fogják jelenteni, hogy a december 2-iki tüntetés nem a katonaság ellen irányult és sajnalkozásukat fejezik ki a történetekért. A gyűlésen azonban éppen az ellenkezőjét határozták el. Erre aztán megkezdődött a hangulatcsinálás, a „szelid nyomás“. A tanári kar egyik örökös kormánypárti képviselőjeölt tagja az intézet birnevéről, a tanári kar tekintélyéről kezdett szónokolni. A mikor meggyőződött arról, hogy ezzel nem ért célt, kijelentette, hogy ha ez a bocsánatkérés meg nem történik, akkor a tanári kar által hozott és jóváhagyás vegett a miniszteriumhoz felterjesztett ítéletet ott „laponan megszigoritják, többek között a felüggesztett joghallgatók nagy részét a miniszter az összes magyarországi főiskolákból ki fogja zárni. Ez már több volt a szelid nyomásnál, a presszió ereszette itt erejét. A szegény diákok kénytelenek voltak vezekelni, a jövőjük forgott kockán. Másodszor is összehívták az ifju-ági közgyűlést, a melyben az elnök ismételte az illető tanár által mondottakat. A

gyűlés erre kimondta, hogy egy Zurna térparancsnokhoz indítandó küldöttség jellemezte ki, hogy a december 2-iki tüntetés nem a hadsereg ellen irányult. Ez folyó hó 12-én meg is történt. Előzőleg azonban az egész tanári kar tisztelgett a tábornoknál.

A közönséges hírek tömkelegében megdöbbenő érzéssel és méltó fölháborodással olvashatjuk e sorokat, melyek a magyar tanárságnak s a magyar ifjuságnak megalázkodását jelentik az idegen szellemű katonahatalom előtt.

Ez eset előzményei ismereteseek. A pécsi jogászság sem ünnepelte a múlt év december 2-ikán az osztrák császárt — habár egy magyar miniszter (Eötvös utódja) rendelte is; — hanem a Kossuth dallal tüntetett a nemzeti érzés mellett. Ez mindaddig méltó a magyar ifjusághoz, de a mi ezután két hónappal történt, az méltatlan magyar emberhez s még inkább magyar ifjakhoz.

Azok, kik két hóval azelőtt a Kossuth-nótával ajkukon lelkesedtek a multon s lelkesítettek a jövőre: ugyanezek tanáraik vezetése alatt meghajló derékkal, ugyanazon ajkakon alázatos szavakkal, hunyászkodva egy tábornok-katona előtt- küldöttségleg bocsánatot kérnek (mintha lett volna miért) s előbbi hazafias tettöket, mely a nemzet jobb részének helyeslésével találkozott minden jelentőség nélküli, csupa hecc-féle utcai

tüntetésnek minősítik s azt mondják róla: »csak a pillanat elsöhvésében, más hegyről adott rossz példa nyomán tették.«

Hát ifju társaim! ilyen hamar megváltozik az érzés? Mint a rossz muzsikás, a ki mindig a fals hangokhoz van szokva, ha egyszer tiszta hang téved ki hangszeréből, még ezt is hamisnak gondolja.

Hát ily hamar követi a fényt az árny? Oh mily gyönyörű tett volt pedig az, midőn ama napon a nemzet virága, a magyar ifjuság „mint egy férfiú“ felállt s tüntetett hamisítatlan hazafisággal a magyar nemzetiség és jog mellett s a nemzetietlen törekvések ellen, böhönnan jöjjenek ezek.

És most ebből az egészből, a magyar ifjuságból kiválik egy megromlott rész [hála a magyarok Istenének, csak kicsiny rész!] mely kishitűen megtagadja magyar-, sőt ifju mivoltát; mintegy ruháit tépi, fejére hamvat szór bűnbánólag, mintha én Istenem! bűn lenne már e hazában lelkesedni s azt a híres dalt ajkunkra venni, mely egykor nálunk derekabb ifjakat lelkesített.

Halljátok ezt, ti pécsi diákok! Egy félszázaddal ezelőtt a legmagyarabb költő elkeseredésében a magyar ifjuságtól a mely pedig akkor nem szolgált rá

Impressziók.

— A meztelen festészetéről —

Maria Antoinette, a francziák fehérszínű királynője — miután Charoy gróf galansul besegített kocsjába — elhajtattott M. Necaisse-hez, az akkori regime kedvencz mesterehez.

»Cher maitre« mondá neki »fessen le engem«.

M. Necaisse ránézett a királynőre. Az a selyem ruha volt a feléges asszonyon, melyert felgyújtott egy egész gyára, hogy senki se tudhassa meg a szalák szövésének raffineriaját. Egyszóval monopolizált. — És selyme fényével versenyre kelt ajka pirja és szeme tüze.

És Necaisse válaszolt: »Igen felség, de előbb hadd c-ókoljam meg ajkát, hogy lefesthessem édességét is.«

Eddig tart a dialog hiteles szövege. — Necaisse urról kisült, hogy örült, kinek rögeszméje, hogy festményein nemcsak színt, de illatot és hangot is előállít s ezért akart a szép Autrichienere ajkával experimentálni. És meghalt az örültek házában ugyanazon napon, melyen vörös sáv támadt a királynő fehér nyakán és ajka egybeforrt a fűrészpör atomjaival.

Ez jutott eszembe, mikor a nagybányai képeit nézegettem. Tudja Isten, de nekem úgy tetszik, hogy ezek az emberek is valami olyan kivihetlent akarnak érzéketni képeiken s

mintha a szegény örült Monsieur után indulnának, mintha ő lenne nekik a tanítójuk s mintha ő integetne nekik a tulvilágról: »Ca ira! Ca ira!« Azért mondom ezt, mert hisz ki nem érezte volna a tavasz lehelét, ha egy nagybányai kép virágos mezője mellett acsorgott. Pedig Istenem, lehet is azt lefesteni. — Vagy nézd meg Szilveszter éjszakáján Milet »Majus-át és ibolya csokrot fasz tűzni gomblyukadba«. Nehogy azt higgyek, hogy Milet nagybányai, dehogynak, csak azért emlitém őt itt fel, mert ő benne már begazolódott előbb az, a mit a nagybányaiaknál később nem akarnak elismerni.

T. i. az, hogy valamit úgy fessünk vászonra kézzel, a mint azt látjuk szemmel. — Sokan nem tetszenek, kik ezek? Ugyancsak azok, kik a kávéházban nem látják meg a Caran D'Ache és Forain rajzait, míg kicsordul a nyáluk élvezetükben, kezébe kapván az »Über Land und Meer« suvixszal nyomott, »Weinachts-abend« című famiáris képeit.

A nagybányaiaknak lehetnek hibáik, sőt vannak, de azért nálunk ők azok, a kik legközelebb állanak a naturalistikus eszméhez és technikához, ők azok, a kik behozták ugyszólván a természetes és meztelenséget vagyis a természetet a maga valóságában. Igen a természet meztelenségét. Álljunk meg itt egy kicsit, eszmétársulás utján eszünkbe jut itt a test meztelensége lefestésének annyiszor elvitattott jogosultsága.

Mi az, hogy majdnem minden tárlaton, de különösen nálunk oly kevés meztelenséget

(actot) látunk? Erkölcstelen, úgy mondják. Mi az az erkölcs? Egy sokszor helytelenül czitált fogalom, melyet testvére, a szemerem szült, s melynek nem mindenüti, de legkevésbé a művészetben van jogosultsága, előérbe tolokodni. Az erkölcstelen, ha valaki megfest egy meztelen női testet? Ah, dehogynak! Hisz akkor az alkotó egy valódi De Sade marquis, mert mind ilyeneket teremt. Ellenkezőleg, hogy mondjunk mindig ujjat, épen őt tiszteljük meg a meztelenségben és az ő munkája előtt emelünk kalapot, ha megismeri mindenki a tökéletes emberi, teremtett formájában.

Nem tagadom, most még mindig akad olyan, a ki melegebben simul egy mellette álló hölgyhöz, ha egy ilyen képet néznek együtt.

De Istenem, édes e tilos s az eroticus aspirációk mindjárt meg fognak szünni és lejárjak magukat, mihelyt a tilost tálcán hozzák az ember elé.

Lássunk csak minden tárlaton hust és mngszokjuk, mint a baálon decolletált szépeinket és így nem fogja előidézni azt a demoralizáló hatást, a mitől a prud-ök félnek.

S éppen ez a fentemlitett ostoba szemérem okozza azt, hogy még mindig a görögök szobrai vannak praedestinálva arra, hogy hogy mintái szolgáljanak. Természetes, hisz tiltja az erkölcs, hogy olyant alkossunk s így a meztelen test művészete nálunk ott áll, mint Franciaországban a cifra szűrgyártás.

Nézzék meg kérem a »Vie Parisienne«-t;

egészen, hiszen nem sokára fényesen megczáfolta — ezt kérdezte:

»Lesz-e gyümölcs a fán, melynek nincs virága?
Avagy virág vagy te, hazám ifjusága!»

Most szegény, ha élne, méltán elmondhatná az ifjuság egy részecskéjéről a további sorokat:

»Jaj az olyan kertnek,
Jaj még annak is, mert megverte az Isten,
A hol, mint ti vagytok, magyar ifjak, ilyen Virágok teremnek!»

Megtévelyedett ifju társaim! Mondjátok, ha mise, kiknek zsenge vállain ha megerősödnek: e hon jövője nyugszik (ugy látszik gyenge alapon!), mondom, ha mi is, kiknek lelkén még rajta van az eszményiség tiszta zománcza: nem lelkedünk, a romlatlan nemzeti érzést nem ápolni, hanem elhanyagolni törekszünk —; kikre vár e magasztos feladat?!

Hiszzen a férfi embernek már saját anyagi megélhetéséről kell gondoskodni. S egyedül nekünk, ifjaknak jut ma az a tiszta, hogy lelkesedéssel és lelkesítéssel a hazafiságot úgy magunkban, mint másokban ápoljuk és élésszük.

Felhozhatjátok czáfolati kísérletül a netaláni büntetéseket. Ha már elég szomorító is, hogy a haza határain belül bűnhődni kell valami hazafias tüntetésért, mindazáltal ezeket a büntetéseket — legyenek bárminő kemények — el kellett volna viselnetek önértés szívvvel. Hanem, hogy magyar ifjak hazafias cselekedetüket megbánják s azt »rossz példa nyomán«

micsoda női testek, micsoda lány puba conturok. Igazi művész csinálja, a ki legalább is van akkora illusztrátor, mint Goró Lajos.

Különböztetve az egészet, nem a ruhától függ a dolog. Mi izgat fel jobban — hogy erre térjünk át — egy felöltözött hetteira, vagy a ruhátlan szűz anya?

Nos tehát ezt a következtetési proczesust csináltak meg a természettel a nagybányaiak. Nem önmagából vetkőztették ki, hanem úgy alították elénk, a mint van. Azt gondolják, nem lehet a természetet felöltöztetni? Dehogy nem! Nézzék meg pl. a Ligeti képeit, ott meglátják, mint egy selyem-harisnyas princet.

Ismerik a Bastien Lepage «Szénagyütők»-jét?

Micsoda táj, micsoda emberek és micsoda göröngyök. Humus és friss-széná szagot érzünk. A férfi fekszik a földön, szemei behunyva, mellette hever az asszony. És hogy fekszenek ezek a földön!

Ez így van és a szántóföldeken nem hevertek sohasem hercegnői profillal bíró paraszt leányok, a kiket egy-egy prezuntív trónörökösre emlékeztető fekete selyem gatyás lakk csizmás Gondör Sándor ölelt. Azért mondom ezt, mert a magyar u. n. életkép-festő, ilyen népies jelenetekkel szerez nekünk popularitást. Vagy nezzék meg Millet «Angelus»-át, vagy Kroyer-t!

A Repin kozakjai nincsenek befűzve és bizony piszkosak és bizony fekete a körmük alatt.

Ezek a festők mind Zolák az ecsettel és habár mind különbözők, mégis egyek s az ók epigónjai a nagybányaiak, akiknek aztán

elkövetett tettek nyilvánítják; szolgál-lelkien semmiért bocsánatot kérjenek, egy idegen szellemben nevelt katonaság tábornoka előtt: nem a dicső »márcziusi ifjuság« utódjaihoz illik. Roszul készültek a félszázad után első márczius 15-ke megünnepléséhez!

És a mi ezen esetben nem kevésbé szomorító: magyar ifjakat magyar tanárok vezetnek ilyen ténykedésökben. Hiszen tudunkkal egy hivatását jól felfogott tanárnak, nemcsak az egyes tudományok száraz tétéleire kell oktatnia az ifjuságot, hanem mindenekelőtt hazafiságra, önértésre, férfiaságra nevelni. Bezzeg ötven éve, nem hunyázkodásra, farkcsóválásra vezették az ifjakat a magyar professzorok, a szinte csillogó ruhájú császári tábornokokkal szembe, hanem egészen másra, ami által fél-istenekké váltak tanárok, tanulók életben és halálban!

Nem érezhetem magamat hivatva arra, hogy tanároknak tanácsokat adjak, de annyit mondhatok: ne feledjék el soha hogy elébb voltak magyarok, mint kormánytól függő hivatalnokok s hogy magyar pénzből élnek és mindenekelőtt azt, hogy az ifjakat nem azért bízzák rájuk a magyar szülők, hogy nemzeti és szilárd jellemökből kivetkőztessék.

Mi pedig még ily befolyástól ment ifjak! ne essünk kétségbe, ha egy kicsiny részünk meg is romlott, mi érezzük büszkén, hogy még romlatlanok vagyunk... és fogadjuk fel szent esküvéllel, hogy gyáván nemis fojtjuk el nemzeti érzésünket. Örüljünk hogy nekünk vannak derék tanáraink, kik a hazafiságot, a férfias önértetet kitörölhetetlenül belénk oltják és romlatlanul fenntartják.

amell, hogy e nagyoknak az alkotásait élvezték, nemcsak nézték de látták és tanulták ölük, tehetségük ön lón jegezedett ki.

Bizonyítja előbbi állításomat.

A nagybányaiakat ugyanazok akarják ledorongolni, a kik könnyeket hullatnak a romantizmus elbunyitán és maszlagnak nirdetik az irodalomban és művészetben ujabban labraképpott naturalistikus irányt. Nem tudják felfogni és megérteni, hogy a művészet nem az erkölcsessel mérk. Valamin, hogy a verset is csak Hazafi Veral János méri singgel.

A kik ütök Maupassant, ugyanazok ütök a mi fiatal festő gigásainkat. Megvalloim öszintén, úgy van; ók bujálkodnak a művészetrel és a legraffináltabb módon szerelmeskednek vele. Jó izlésű ember csak gyönyörködhetik benne.

És te Monsieur Necaisse, nézd az égből, vagy ha tetszik a pokolból, nézd öreg a fiadat, a kik közel vannak ahhoz, hogy lefessék ez ajkak mézét.

És a péle-nék jutott eszembe. méregetvén a nagybányaiak tarlatát s elolvassván egy kolozsvári lapban »egy vidéki uriaszony« valóban megindító panaszát a frivol és érthetetlen művészet és irodalom ellen, s a melyben valódi szakmájához mérten a nagybányaiak egyes képeit rántottával és csuzpájjal hasonlítja össze.

Férje és gyermekei jóvoltáért kívánom, hogy ahhoz a »fach«-hoz, a melyből allegorikus hasonlatait vette, jobban értsen, mint ahhoz, a mihez hozzászólt.

Pegomas.

Lelkesedjünk továbbra is nemzetünk nagy múltján, hiszen csak így lehet biztos reményünk nagy jövőre!

Egy magyar ifju.

A képviselőház ülése.

A képviselőház képe Szombaton — Febr. 18. — megvaltozott. Nem az ülmos, vontatott, robotszerű munka folyt abban. Komoly ünnepélyességgel figyeltek, vártak a minden parton majdnem teljes számmal begyűlt képviselők.

Még a karzat népeisége és vi-elkedése is kifejezni látszott, hogy most nagy esemény fog történni.

Ar öreg korelnök, amidőn helyét elfoglalta, azonnal bejelentette, méltó szavakkal tolmácsolva a francia nemzet gyászát, amely elnöke — Faure Félix — váratlan halálával érte; jkvbé kívánta iktattatni a Magyar Nemzet részvétét — kifejezve ennek a francia Nemzet — mint a nemzetek közszabadsága, alkotmányos önállása és függetlensége érdekében előharcosa iránt érteit rokonszenvét és nagyrabecsülését.

Az elnök ezen javaslatának egyhangu elfogadása után, az előterjesztéseket röviden megteve, a miniszterelnöknek a kadta a szót.

Bánffy pedig szólott röviden, de rövid szava velősőbb volt, mint valaha és megérte, hogy az ellenzék is méltányolva fogadta, a mit kijelentett. Hal' isteunek, mintha hallatszott volna a teremben a megelegetést keltő min. e'nöki nyilatkozatra, a válasz.

»A kormány elhatározta, hogy Ő felségénél állásáról lemondását benyújtja. Ez a mai nap meg is fog történni és erre való tekintettel kérem a t. Háza: méltóztassék addig, amig a felséges ur az új kormány iránt nem intézkedik — üléseket nem tartani.«

Az általános helyesléshez csatlakozott Polónyi Géza: »Éljen az alkotmány!« felkiáltása.

Elnök: biztosítva a Háza a Felsőg intézkedése megtörténtével azonnal kellő nyilvánossággal újból összehívásáról, további intézkedések megtétele végett: kimondta határozatilag az ülésnek ismét elnapolását és azt azonnal el is oszlatta már 10 óra 35 perckor.

A midőn azonban a min. elnök székéből felállott, pártja zajos éljenzéssel fogta körül; de ebben bizony nem osztozott az egész szabadelvű párt sem, mert ennek jó része hallgatással es helyőn maradással fejezte ki a kormány távozására iránti helyeslést és a jobb újrend alakulása iránti reményét.

Az ellenzék pedig azzal demonstrált, hogy reámutatott a kormány távozásában bekövetkező orvoslás valódi forrására. — Mert míg Bánffy körül gárdája tüntetett, addig az ellenzékiek ajkán egyhangulag »Éljen a király« zugott s e kiáltásokkal oszlottak ki a teremből.

A helyzet.

A kormány lemondásának bejelentése után a helyzetet a jóleső öröm feltűnő vonásai mellett a találgatások jellemzik: ki alakítja s kikből alakítja a kormányt. Lesz-e fuzió? Mi lesz Bánffyból? stb., stb.

Nemelyek tudni velik, hogy Podmaniczky Frigyes a szabadelvű párt elnökségéről le-

mondadják s helyébeültetik Bánffy, hogy a választásokat onnan intézze, tehát a legnagyobb korrupcióban, a mi a parlamentáris must meghamisította az ő lelke élne tovább is!

A leendő miniszterelnök személyét Széll vagy Fejérváryban akarják megtalálni. Az első a gonosz rendszer gyökere átvaltozását, az utolsó nagyrészen változatlan megmaradását jelentené a párturalomért harcolók öröme s talán a mostani kormánytagoknak, nagyobbára, a jövő kormányban is bennmaradásával. Ki nem látja át, hogy az esetben nincs megnyugvás, tehát a harc szünete csak nagyon rövid lenne, a midőn csak a jelentéktelenebb személyváltás csuolná meg a várokozást, a rendszer továbbra is változatlan maradván. Ekkor természetesen a további béketanácskozások jó kimenetele, kétségessé válnék. De biznak benne, hogy Széll Kálmán fogja a kabinetet alakítani, mert a király megtalálja továbbra is az utat a helyzet szanalására; belátja azt, hogy ez nemcsak a miniszterelnök személyének, hanem általában a teljes kormány — különösen pedig az egész rendszernek jó felcserelesétől függ s erre Fejérváry bárót alig tarthatja alkalmasnak, a ki maga sem bizik közjogi képességében, a melylyel pedig nemcsak egy magyar miniszterelnöknek, hanem egy resszort miniszternek is bírnia kell, hogy Magyarország közjogban sem belülről, sem kívülről, sem alulról, sem eredő támadások csorbát ne ejthessenek.

Ha Széll lenne a miniszterelnök, teljes garanciát nyújthatna még az ellenzéknek is. ha a nagy miniszterium még élő tagjait hívna be minisztereknek, a kik bizonyára megszerzett nagyságuk iránt a jó véleményt nem tennék kockára, parihalomért. — Ha W e k e r l e pénzügy-, Sz i l a g y i D. igazságügy-, C s á k y A. közoktatásügy-, Hieronymi kereskedelemügy-, A n d r á s s y Gy. belügy-miniszter lenne s a lelépett kormányból megmaradna földmivélsügyi miniszternek Darányi, a ki e téren már sokat lendített és ismeri a további teendőket: még az ellenzék is jó néven fogadná és szívesen várának talán azok is, a kik a fuzióban tartják az üdvöt, magukért és a közért egyiránt. Az a kombináció, hogy D a n i e l, D a r á n y i, Erdélyi, L u k a c s, W l a s s i c s helyett V ö r ö s Lászlót, M i k l ó s Odónt, S z i v á k Irmét, H e g e d ü s Sándort, s B e r z e w i c z y Albertet hoznák be, nem felelne meg a célzathoz, a mely a gyakorlatilag kipróbált tehetségnek és munkaerőnek kíván érvényesülni.

De hát a király nevezi ki és bizza meg a miniszterelnököt, ettől függ aztán a személyek behívása a kabinetbe Sok nagyon sok függ tőle Szükséges hogy megfontolja behívandó munkatársait magára és a közügyre — és a ki legközelebről megbizza — a királyra is.

A z a l l a m t i t k á r o k k ö z t i s v á r n a k változást. Ezek közül pedig csak azokat kellene kimustrálni, akik az elvetendő rendezéssel azonosították magukat s ezután is oly ragaszkodó hűvel tarthatók, hogy egy új jobbnak a megteremtésében csak gátókul lennének.

A f ő i s p á n o k ? Ezek a kormányteremtényei, tehát a kormány változás, kell hogy maga után vonja őket akik t. i. : az erőszakosság és a korrupció tenyésztésében való munkásságra, vagy a nekiszert hivatalt állásukra. Ezek az egy lófarkas basák kövesek a három lófarkasokat.

Minden ilyen kormányváltozással járó tehát ideiglenes természetű megbízatásból, miniszterseg, államtitkárság, főispánság, feltéve, hogy a változó kormányt tul nem erte s új kormány által a képesség és politikai kifogáson felül nem álló erkölcsre tekintettel sem akceptáltatik, — nyugdíj sem járhat.

Menjenek magasabb nyugdíjvezete nélkül a foglalkozási körükbe — akár hivatalnoknak, akár képviselőnek, akár üzletembernek akár földbirtokosnak vissza stb. Mert ellenben, vagy el nem bocsátják őket az államkiadásai mérséklésének szempontjából, vagy ha elbocsátják az államjövendelmet emésztő nyugdíjasok legióját szaporítják.

Miként alakul a kormány s változik e az alakulással a rendszer? a legközelebről napok megadják e fontos kérdésre a feleletet.

Várjuk el reménytel és nyugodtan, mert ami ellenzékük a győzelem örömevel eltelhet ugyan, de kivülesik a kormányban részvétel aspirációin még fuzió esetében is.

KÜLFÖLD.

Loubet

— francia köztársasági elnök. —

A franciaíknál keletkezett a mondás: „Mehalt a király . . . éljen a király!” A köztársaság korában is megváltozták ezt így: „Mehalt az elnök . . . éljen az elnök!” — Február 16-án este meghalt F a u r e Félix elnök s már 18-án megválasztották L o u b e t Emilt — elnöknek, Versailles-ben, a király koronázó városban; bárha megválasztása ellen ugyancsak fenyegetőleg demonstrált is a túlzó nacionalista, antisemita és antirevizionista sokaság. Hasztalan! L o u b e t r a esett 483 — Mellinere 270 és Cavaignac-ra 50 szavazatot, tehát már az első szavazásnál megkapta Loubet az általános nagy szavazati többséget.

Mivel erdemesítette e ferju magát eddig arra, hogy a világ — ha nem legnagyobb, de mindenekfelett egyik legnagyobb és legkulturnabb köztársaságának elsője legyen?

Szegény parasztszülők gyermeke. 1838. dec. 31-én született Margeanneban (Drôme megye.) Jogi tanulmányokra adta magát s miután meglehetősen szűk körülmények közt befejezte tanulmányait, Montélimarban telepedett le.

Ott ügyvédi irodát nyitott, szerényen élt, de élénken résztvett a város ügyeiben. Csakhamar vezérszerepet játszott s polgármesterévé lett Montélimarban.

20 évig nagy buzgósággal állt a kis város hatóságának élén, politikai hitvallása kezdettől fogva a mérsékelt köztársasági párthoz fűzte.

1876-ban parlamenti képviselővé választották. Egyike volt ama 363 képviselőnek, a kik az 1877. é. máj. 16-iki hres gyűlés után a Broghe miniszteriumnak nem szavaztak bizalmat.

1885-ben a szenátus tagja lett, abban mindig a pénzügyi bizottság elnökségét viselte. 1887-ben a Tirard-miniszteriumban elvállalta a közmunkák tárczáját. Mikor ez a kormány megbukott, Loubet megmaradt szenátorok addig, míg a Freycinet-kormány 1892-ben le nem mondott.

Ekkor C a r n o t elnök L o u b e t bizta meg a kabinetalakítással. Nehéz viszonyok közt történt ez a vállalkozás, mert Freycinet meglehetősen zavaros állapotot hagyott maga után, E nehéz helyzet részben Franciaországon kívül kell keresnünk. Akkor történt ugyanis legelőször, hogy egy francia kormányt idegen hatalmakra való tekintettel állították össze. — E hatalmak a czár és a pápa.

A legelső ember, kivel Carnot a kormányalakítás tárgyában érintkezésbe lépett, Ribot volt, tehát az, kinek minisztersége alatt az orosz-francia nagy szeretkezés kifejlődött. A másik hatalom, mely iránt a kabinetalakításnál különös tekintettel voltak, a római szent szék. Az egyházellenes radikálisokat egészen mellőzték a kormányalkotásnál s még Freycinet is, aki közülök magának maradt a miniszteriumban, a Vatikán iránt engesztelő-dést volt kénytelen tanusítani, amit annál is könnyebben megtehetett, mivel a pápának en-cziklikája a közársaságokat a monarchiával egyenlően jogos kormányformának ismerte el és az államforma iránti közönyösséget jelenté ki a katolicizmus alapelveinek iránt.

A Loubet elnöksége alatt alakult új kormány, a melynek rajta kívül még Cavaignac (tengerészügyi) és Ricard (igazság- és kultusz-) miniszter voltak a tagjai, a márczius 4-iki ülésben mutatta be magát a képviselőkamara-

nak, mely alkalommal Loubet előterjesztette programját. E program határozott hangja, mely lényegesen különbözött Freycinet-nek ugyanekkor tartott nagyon is óvatos és tartózkodó beszédétől, sokban hozzájárult annak az ellenszenvnek a leküzdésére, a melylyel kineveztetése különösen a radikálisok táborában találkozott. E program szerint az új kormány megakarta tartani elődjének irányát. A kormány — mondta Loubet — meg akarja óvni mindazokat a vívmányokat, a melyeket az egyháztól a köztársaság elhódított, így például a védtörvényt, mely a katonakötelezettséget kiterjeszti a papokra is, s az iskola-törvényt, mely a világiak által vezetett iskolát fogadja el. A Rómával kötött konkordátumot azonban fönntartja, az államnak az egyháztól való különválasztását elejti, a papaságot pedig az állam törvényei iránti engedelmségre s a politikai üzelmektől való tartózkodásra köelezi.

Bar e program eléggé engedékeny színű volt, mégis egyházpolitikai zavarok támadtak az új kormány bemutatkozása után. Hirtelenlül kitört a viszay a kormány és a katolikus főpapság közt, amelynek eredménye az lett, hogy a kormány több a törvényeknek ellen-szegülő püspök és érsek fizetését beszüntette é őket az államtanács elé idézte. A vizalyt vsgre a pápa szava simította el.

Ebbe az időbe esik a carmauxi munkások politikai sztrájkja. Még emlékezetes ennek a sztrájknak a története. Egy munkást, akit Carmaux polgármesterének megválasztották, elbocsátottak a munkából, mivel hivatalbeli elfoglaltsága miatt nem dolgozhatott szorgalmasan a bányában. Ennek következtében a munkások sztrájkoltak, ambár a fizetéssel meg voltak elégedve, de társuk elbocsátásában az általános választói szabadság megsértését látták. A sztrájk két hónapig tartott. — Viharos jelenetek támadtak a képviselőházi gyűlésen. A miniszteriumot jobbról balról hevesen megámadták. Cassagnac akkor ezt kiáltotta a minisztereknek:

— Ti csak árnyékaik vagytok egy kormánynak. Erelyetek benneteket csak nevetésre ingerel!

Végre elfogadák báró Reille, a bányatársaságok elnökének indítványát, amely szerint a carmauxi sztrájk ügyét egy választott bíró elé kell vinni. A kamara Loubet-t választotta bírónak, akinek ítélete ugy hangzott, hogy minden munkásnak engedessék meg a visszatérés, kivéve azokat, a kiket az albitörvényes munkaháborítás miatt elítélt. A munkások azonban ezt az ítéletet is visszautasították, amíg végre az elítelt megkegyelmezése után forradalmi tüntetések mellett megint beállottak a munkába. A forradalmi mozgalom hosszabb ideig tartott s 1892. november 8-án megtörtént a carmauxi bányatársaság hivatala ellen intézett bombamerénylet, a melynek öt emberelet esett áldozatul. Még ugyanaz nap sikerült Loubetnek a kamarában 359 szavazattal 34 ellen magának bizalmat szavaztatnia. A következő napon megjelent a miniszterium rendelete, a mely elította Carmauxban a csoportosulást és a vörös zászlóval való fölvonulást.

Loubet kormányelnöksége idején szaporodtak el az anarkisták Franciaországban. Ekkor üldözte a miniszterium kivételosen nagyon szigorun a sajtóvétségeket, s ezen intézkedést a kamara és szenátus csak nagynehezen hagyta jóvá. A Loubet-miniszteriumot az ellenzék legnagyobb erőlködése ellenére sem volt képes megbuktatni, sőt a kormány a kivételes törvények napirendre tűzését is ki-vitte.

De réa tiz nappal (november 28) a Panama botrány áldozatai közt a Loubet-kabinet is ott volt. Ricard igazságügyi miniszter nem értesítette miniszterársait arról, hogy a Panama-bűnösök üldözését elrendelte. Ez a kabinetben szakadást okozott. Midőn aztán nov. 19-én Reinach hirtelen meghalt s mindenfelé azt rebesgették, hogy öngyilkosságot követett el a Panamában való részessége miatt: akkor Loubet ugyan beleegyezett abba, hogy a vizsgálat megindíttassék, de Reinach hullájának boncolása ellen tiltakozott. A kabinet beadta lemondását.

Loubet az új Ribot-miniszteriumban megtartotta tisztségét, de midőn a támadások ismétlődtek, 1893 január 10-én vissza kellett lépnie.

Néhány év óta a szenátus tagja, amelynek 1896. január 16-án Challemel-Lacour visszalépepe után elnöke lett. E minőségben ő hívta össze a választó kongresszust.

A trónkövetelő mozgolódásától úgy látszik egyelőre nincs mit tartani sőt az orleansi herceget aki San-Remóban kétszáz hívet fogadta s hosszabb beszédet mondott melynek végén a hívek azt kiáltották: Éljen a király! az olasz kormány felszólította hagyja el Olasz országot. A bonapartistákat pedig az elnökválasztás készületlenül találta.

Mária-Immaculata-Clementina az 1892-ben meghalt Salvator-Károly főherceg özvegye a habsburg család toskániai ágából február 18-án 9 és fél órakor Bécsben meghalt. Temetése csütörtökön lesz s ismét egy helyet foglal el a már is szűknek bizonyuló kapuczinok temploma alatti családi sírboltban.

Színház.

Műkedvelő előadás.

A múlt szombaton ismét élvezetes szórakozásban részesítette a műkedvelők társulata a színházat megtöltő közönséget... Az első előadásról szóló tudósításunkban kimerítően foglalkoztunk úgy a szereplők érdemeivel, — mint az előadás sikerével egyaránt.

A második előadás semmiiben sem marad mögötte az elsőnek... A társulat egyes tagjai mint p. o. Dóczy Emil (ügyvédjelölt) és Zivuska Irén k a. várakozásunkat felülmúló sikert krattak. Dóczy Emilről igazán nem tudnánk megmondani, hogy melyik téren jósolnánk neki szebb jövőt, az ügyvédi pályán é vagy a színpadon.

A többi szereplők is mindannyian szép sikerrel érvényesítették ügyességüket... A »p a l o t á s t á n c z e-t« ezuttal is meg kellett ismételni... ugyszólván elbámult mindnyájunkat az a tüneményszerű precizitás, — amely e legszebb magyar táncz bemutatását mindvégig dicéretre méltóan jellemezte.

A közönség bizonyára kedvesen fog mindig visszaemlékezni erre a kellemes estélyre mely úgy a rendezők leleményességét, mint a szereplők buzgalmat ritka sikerrel jutalmazta meg.

Dr. K. P.

Két előadás.

Vasárnap délután: A virágcsata, Verő György operette-je került színre telt ház előtt. A szereplők kellő buzgalommal játszottak, különösbbe Sziklai (Br. Ikenári N.), Locsarekné (Malmos J.), Rubos (Teszéri P.) Mezei és Bartha érdemelték ki a közönség tapsait.

Vasárnap este: »A Gyurkovics lányok« negyedszer lett adva. A bohókás, ötlettel teli életkép most is megnyerte a közönség tetszését, mely különösen Komjáthy (Radványi), Tanay (Hoskay), Szabó Irma, Kiss Irén (Gyurkovicsné) és Odryt (Sándorffy) részesítette jól kiérdemelt tapsokban.

Debreczeni művésznők vendégszereplése.

Hajdu-Böszörményben szerdán febr. 15-én »A piros bugyelaris«-ban F. Kallay Lujza mint Zsófi lépett fel. A közönség zajos tetszéssel fogadta játékát s a tapsvihár az előadás folyamán ugyszólván meg se szűnt. — Szombat este Leopold Francziska énekesnő »A ó farsziak«-ban vendégszerepelt.

Színházi üjsor, ma este színrekerül »Himfy dalai«, Kedden »A gésák«, Szerdán »A babe« csütörtökön »Az eleven ördög« pénteken (ujdonságú először) »Aeneas papa« Szombat: ugyanaz Vasárnap d. u. »Aranylakodalom« este pedig »Be yár kendője«.

H I R E K.

Farsangi naptár.

Február 25. Az izr. jóteknő négyzet »debreczeni vásár« mulatsága a »Bika« dísztermében.

Február 25. Jogász táncszertély a »Márgi-fürdő« táncszertermében.

* **Az igazság nem pityke?** Lapunk f. évi január hó 26-án megjelent 19 dik számában »Itéljen a közvélemény« cz. alatt közzétettük Nagy Lajos felszólalását azon I-ső ker. rendőrkapitánysági 16/1899 k. h. sz. határozatra vonatkozólag, melylyel Nagy Lajost a rendőrkapitányság — hatóság ellen elkövetett sértés miatt 50 ft. pénzbírságra (behajthatatlanság esetében 5 napi elzárásra) ítélte.

Ezt a büntető határozatot »Tyrteü« lapunkban commentációval kísérte, a melyben kimutatta úgy a törvénykönyvből czitált, valamint a tárgyilagoss felfogás — diktálta jogi meggyőződésből merített érvekkel — hogy a hozott büntető határozat teves és tarthatatlan alapokon nyugszik s a hatóság tévedésére reámutatva, igazságtalannak nyilvánította az eljárást.

Ezt az I-ső foku határozatot Nagy Lajos meg is felebbezte a városi tanácshoz.

Olvasóközönségünk tudja már a többi... értesülhetett annak idején csaknem az összes helyi lapoknak idevonatkozó közleményéből, hogy mily megrámadatásnak volt kitéve »Tyrteü« amiért jogi meggyőződésének a nyilvánosság előtt kifejezést merészelt adni.

Ebben az ügyben minden további kellemtelen polemianak egyszer és mindenkorra véget vetett folyó február hó 9-én a városi tanács azon ma már jogerős határozatával, melyet a Nagy Lajos felebbezése folytán 1578/1899 k. sz. alatt meghozott. — E határozattal a városi tanács az elsőfoku büntető határozat megváltoztatásával Nagy Lajost teljesen felmentette és így a felebbezési hatóság a »Tyrteü« jogi alaponját és érvelt correktnek találván magaéva tette s neki száltal hivatalosan adott elégtételt mindazok ellenében a kik őt mint felszólaló hirlapírót a kimondott igazságért rossz indulattal — quasi — üldözöbe veték.

Ebből a többek közt az is kitűnik, hogy **az igazság nem pityke** a melylyel gyerekeket is lehetne üzni, hanem az igazság egy erkölcsi hatalom, melyet sz mélyekre való tekintet nélkül edes mindnyájunknak elengedhetetlen kötelességünk respektálni!

* **Elhalasztott sorozás.** A honvédelmi miniszter további rendeletig az idei fősorozás bizonytalan időre elhatárolt.

* **Magyar név.** Dornyik Bela debreczeni lakos Andorffy-ra változtatta nevét a helügyminiszter engedélyével.

* **Kigyulladt tető.** Tegnap este felé Gyarmathy Józsefné »tanító utca« 11 szám alatt levő házában tetőzete eddig ismeretlen okból kigyulladt. A tűzoltóság azonnal kivonult, sikerült is a tüzet lokalizálni. Nagyobb kár nem történt, mert a ház biztosítva volt.

* **Pórljáró lovas.** Sternberg Gyula ispán tegnapelőtt lóháton jött a városba. Utközben valamelyik kútnál leszállott, hogy

lovát megítassa. Valami jó lovas nem lehetett, mert sem a lovat bezabolázni nem tudta, sem pedig felülni sem tudott a nyeregbe.

Egy talyigást kért fel tehát segítségül, a ki készséggel segített is neki. Bezabolázta a lovat és felségitette a lovas. Eddig jól ment a dolog; de most jön a tragikum. A ló méltóságához nem illő módon, akár egy szamar, megcsökönysödött s hiába való volt a szép szó, a biztatás, a ló nem akart megindulni. Végre is nem maradt egyéb hátra, minthogy a talyigás az ostort elővette s egy rémes csatakiáltás kíséretében végig húzotta a csökönys göbén. A ló megjéjt, s örült iramodással kezdett vágatni. Egyszerre hirtelen megállott és a lovas, ki külfönbén is nagyon bizonytalanul ült a lovon, levágódott a földre. A história folytatása az volt, hogy a lovat betört oldalbordákkal szedték fel az arra járó emberek, a kik aztán haza is szállították.

* **Földmives iskolánk megszűnt.** A földmívelésügyi m. kir. miniszter 1899 év végével a debreczeni földmives iskolát megszünteti.

* **A csapókerti felolvasó estély** a múlt szerdán nagy számú közönség előtt folyt le. Csúrka István a Hunyady házat ismertette, Folyékony, népre előadását élvezettel hallgatta a közönség. Balogh György a »Pókainé« című költemény tartalmát ismertette bővbben Bátor Gyula szavaltta el ugyanazt kellő felfogással és hangsúlyozással. A negyedik felolvasó a családi nevelésről folytatta a kezését. A jövő szerdán a gyümölcsészet és szőlőszet nevelésen történelem lesznek a felolvasás, értekezés tárgyai. — Szíves közreműködők lesznek Csúrka István, Erdey I. urak.

* **A Petőfi dalkör** tegnap d. u. 3 órakor tartotta meg választmányi ülését, a múlt év 1898 decz 13. tartott választmányi üléséjke felolvasása és hitelesítése után elhatározta, a választmány, hogy első fellépte érfordulójakor mint ezuttal úgy most is márcz. 15-én mint hazafias jellegű napon ki fog vonulni sajtazászlója alatt a honvédtemetőbe, — az nap este pedig egy igen kedves, vacsorával s hangversennyel egybekötött táncmulatságot fog rendezni, amelynek sikere felől teljesen megvagyunk győződve, mivel elragadó változatos műsorral s E. I. egyik nyomdász barátunk a kinek a dalkör ezuttal is köszönetet mond Petőfi nagyköltőnk fametszet klisé hü nyomataival készített izstetjes táncrendjével, mely a közönségnek emlékül fog szolgálni, méltan kiérdemli a szeretet vonalmát, a rendezőség pedig már gondolkozik is hogy urhölgyei ne unják magukat jó előre csinos fiatal emberekről. Alelők indítványa folytán a múlt alkalommal közremöködött egyéneknek mint Boros Lajos és Znojemszky Emil uraknak, Kaposi Józsa s Szabó Irma urhölgyeknek, valamint a főisk. zenekörnek a választmány levélben hálás köszönetet fog mondani.

Végül az alapszabályok módosítandó pontjainak határnapja f. év márcz. 5. d. u. fél 3 órára tüzelet ki, melyre az összes egyleti tagok külön meghívók által hivatnak meg.

Ezután több tárgy nem lévén, Komlósy Arthur elnök az ülést a választmányi tagok zajos éljenzése beeresztette.

* **A nyomdász bál.** A sajtó derek munkásai, kiknek nagy érdemök van abban, hogy a sajtó első nagyhatalommá nőtte ki magát, e hó 18-án este táncmulatságot rendeztek a Margit-fürdő dísztermében. A fényesen kivilágított tere — daczára a műkedvelő előadásnak — már 8 óra felé telni kezdett és 9 órakor a Magyar testvérek zenéje mellett megkezdődött a táncz. Igen sok nő je-

leuven meg, tánczosokban nem, csupán tánczosokban volt hiány. A férfiak hévvel jártak a csárdást és a körtánczokat, a jó hangulat egy percig se szűnött és a bál csak a hajnali órákban ért véget.

A balnak egyik kétségtelen érdekességét képezte az előre hirdett szedés-verseny, mely az első négyes után lett megtartva. A verseny idő felőre volt, mely idő alatt Nagy József (Kutasi-fele nyomdából) 32, Péntek Lajos (Csokonai nyomdából) 29, Géder Sándor (Hoffmann és Kronovitz ny.) 28, Botos Sándor (Csokonai ny.) 25 petit sort szedtek. Botos első nyertes lett volna, ha az izgalmas versenyben 11 sort össze nem dob.

A szedés eredményeképp azután megjelenhetett e jéltájban a 8 oldalos »Ejféli Ujság«, melybe Jablonczay Kálmán, dr. Király Péter, Horovitz es Vidam diák (Szini) meg mások dolgoztak s mely tartama nézve humoros, ügyesen összeállított. A mulatságon jelen voltak:

Asszonyok: Hoffmann Sándorné, Nagy Józsefné, Somos Árpádné, Schaff Jánosné, özv. Toth Andrásné, Farkas Agostonné, Ujvary Józsefné, Balogh Mihalyné, Kis Józsefné, Szechenyi Istvánné, Ötvös L.-né, Kovács Gaborné, Török Balotné, Fekete Jánosné, Örmös Andrásné, Kis Józsefné, özv. Benedek Lajosné, Székely Mihalyné, özv. Brukner Lajosné, Pásztor Mikósné, Botos Sándorné, Klein Miklósné, Erdei F.-né, Borbely Samuelné, Szendrey Mihalyné, özv. Kovács Sándorné, Benedek Sándorné, Jona Kálmánné, Bartha Jánosné, Bogdan Lajosné, Takács Sándorné, Goldsteinné, Horovitz Zsigmondné, Keszler Vilmosné, Pekecs Benjáminné.

Leányok: Örmös Eszti és Juliska, Botos Roza, Péntek Erzsike, Ujvári Juliska, Toth Mariska, Balogh Eszti, Botos Mariska, Nagy Erzsike és Mariska, Kis Eszti és Róza, Kovács Mariska és Eszti, Szabó Julianna, Dants Eszti, Barta Eszti, Nagy Eszti, Fogarasi Mariska, Szechenyi nővérek, Ötvös nővérek, Orosz Zsuzsika, Kis nővérek, Juhasz Sarika, Fekete Mariska, Guden Mária, Szabó Ida, Süch Ilona, Kis Mariska, Feldmann Hermína, Muraközy Erzsike, Morvai Etel, Borbely Mariska, Szabó Juliska, Szendrey Eszti, Kovács Margit, Szentesi Mariska, Korvác Erzsike, Erdély nővérek, Klein Szeréna, Barta Etelka, Goldstein Margit, Adier Berta, Bogdan Róza, Pekecs Mariska, Koczák Erzsike.

* **Eljegyzés.** Keszler Pál mechanikus Eperjestről, eljegyezte Goldstein Margit k. a. t. Debreczenből.

* **A »Bikur-Cholim«** debreczeni betegsegélyző-egylet választmányába a f. hó 19-en tartott választás alkalmával a következők választottak be: Csengeri Imre, Hoffmann Sándor, Schvarcz Fülöp, Rosenberg Simon, Sosenberg József, ifj. Fülöp Ignác, Knöfler Simon, Smilovics Mihály, Weisz Mátyás, Glück Adolf, Glück Hermann fakerskedő, Weinstein Eliás, Braun Herman, Goldberger Dávid, Schwarz Armin és Geiger József. Pótagok: Fabán Károly, Schwarz Vilmos, Kupfer József posztkereskedő, Schwarzkopf Dávid és Kohn Adolf. A jelölés f. hó 20-án és a választó közgyűlés f. hó 26-án fog megtartatni.

* **Elvaradt művészestély.** Főiskolánk »Irodalmi köre« é hó folyamán Hajdu-Bószörményben az itteniek mintájára egy nagy-szabásu művészestélyt akart rendezni, mely a mint most értesülünk közbejött akadályok miatt bizonytalan időre elmaradt.

* **Gyászhir.** Özvegy Berger Vilmosné szül. Fried Margit a maga és gyermekei Imre és István, valamint az összes rokonság nevében, fájdalomtól megtört szívvvel jelenti elejt-hetetlen férjének BERGER VILMOS urnak Bihrvármegye törvényhatósági bizottsági tagjának élte 38-ik, boldog hazasága 7-ik évében folyó évi febr. 16-én esti fél 6 órákor, rövid szenvedés után történt gyászos elhunytát. A drága halottnak földi maradványai február hó 21-én d. e. 10 órákor fognak Piac-utca 38

sz. a. házból a debreczeni izr. temetőbe örök nyugalomra kísértetni. Mely végtestességte-teleire bánatos szívvel meghívjuk a megboldogultnak rokonait, barátait és ösmerőseit. Debreczen, 1899. február 20-án. Özv. Hartstein Samuelné nagyanyja. Özv. Berger Henrikné anyja. Berger Jenő, dr. Berger Andor, Berger Ilka férj. Berger Mórné, Berg-r Margit testvérei. Fried Emil apósa. Fried Emilné szül. Hartstein Hermine anyósa. Berger Mór Fried Ernő sógorai. Berger Jenőné szül. Fischbein Mária, Fried Eta sógornői. — Áldás emlé-kerere!

* **Öngyilkos gazdász.** Szombaton d. e. a gazdasági tanintézet pällagi telepén egyik fiatal eső éves hallgató Szentkirályi Sándor gyufaoldattal megmérgezte magát. Kollegai hamarosan észrevették orvosért küldtek. Az orvos kezelés alá veve, hathatós elienmereg-gel ellensúlyozta a hatást úgy, hogy défelé mar-jobbán lett a szegény fiu. — Az intézetben gondosan ápolják, s az orvosi jelentés szerint remény van, hogy felgyógyul, bár a mérég gyorsan es erősen hatott. A szomorú esetről táviratban értesítették Szentkirályi családját, hol kétségbeesve fogadták a kedves fiu tragikus tettét.

* **Csajthay Ferencz** a »Budapesti Hirlap« f. szerkesztője aki az »Egyetértés« f. szerkesztője Diene s Martonnal hirlap-po emiából származott pisztolyperbajban ves-szélyesen megsebeült — a Ferencz-Jozsef kereskedelmi kórházban folytonosan aggasztó helyzetben, élet-halál közt fekszik. Mar teg-napelőtt este vért köpött, a mit csak injek-czióval lehetett elállítani. Az éjet elég nyu-godan töltötte, — tegnap reggeli kilencz óráig, időnkenti rövid megszakítással elég sokat aludt is. Ugyancsak tegnap reggel meg-állapította az orvosa, dr. Boross Ernő, a ki a beteget a leggondosabb ellátásban re-szesíti, hogy úgy a j o b b, m i n t a b a i t ü d ö b e n a g y u l a d á s e s e t e f o r o g -i e n n. A beteg lázas, a l l a p o t e s u -l y o s. Az orvosok tegnap reggel kötetet val-toztattak rajta. A seb és a sebszatornak val-ladégmentesek és nem gennyesek. Még a seb-környéke sem fájdalmas. Infekció ki van zarva. Ápoló orvosai úgy vélik, hogy a lázas mozgalmat tüdőgyulladás idézi elé. A verköpé-esillapodott, a beteg kissé kabult, de eszmé-etnél van.

A betegség lefolyásáról egy hét elmul-t előtt nem lehet biztos véleményt adni. Je-lenleg úgy fogják fel, mint súlyos tüdőgyu-adást, a mit komplikáltá tesz az, hogy úgy a jobb, mint a bal tüdő meg van támadva. A tüdőgyuladással is 7—9—10 napon áll be a valóság. Állapotát súlyosbithatja, ha újabb vérköpési rohamot kap, mivel az a szív mü-ködésére veszélyes hatással van, — A golyó kivételére ezidőszert még gondolni sem lehet, mert a betegnek feltetlen nyugalomra van szüksége, az a műtét pedig határozottan súlyosbitaná az állapotot. Az orvosok tudják, hogy hol van a golyó, de mivel a golyó fek-vése komplikációt nem idéz elő és a tüdő-gyulladás nem is golyótól származik, annak eltávolítását egyelőre mellőzhetőnek tartják.

* **Deák Ferencz mauzoleuma.** A szé-kes főváros hatósága bemutatta a belügymi-niszternek a Deák Ferencz mauzoleuma ja-vítására szolgáló oklevelet.

* **Orth János.** Bár legutóbb is a leg-határozottabban meczafolták a hirt, hogy Orth János még él, mégis újra és újra fölmerül. A legújabb hirt a londoni Times közli az eltűnt kir. hercegről. Az angol lap párisi levelezője ugyanis a következő táviratot küldte be lap-uzanis a következő táviratot küldte be lap-uzanis: — Egy a r g e n t i n i a i levél szerint Janos osztrák herceg, a kiről mivel évek óta nem adott életjelt magáról, azt hit-

ték, hogy meghalt, egy társban lakik a Para-na mellett. Felesége szintén él még. Orth J. nem akar visszatérni és teljesen lemondott mindenről a mi az ó-világban az övé volt.

* **A ref. tanítóképző intézet** ügyeben tegnapelőtt Kiss Áron és Simonffy Imre közös előkiete alatt értekezlet volt az egyház ta-nacsstermében. Az értekezlet határozatából kifolyólag javasolják az egyház huszezer fo-rintos hozzájárulását és ké ezer forintot éven-ként a tanszerek fentartására.

* **A pánszláv apostolok** H a l a s a András és B i e l e k Antal uton vannak; állítólag azért, hogy tanulmányozzák a tót népdalokat, népmeséket és szójárásokat; de inkább es valóban azért, hogy a p á n s z l á v e s z m é t t e r j e s s z é k. — Vajjon a hatóságok figyelemmel ki-érve nem-zetiségi üzemleiket, megteszik-e a szükséges intézkedést az k meggatlására?

* **Országos vásár Margittán** (Biharm.) következő napokon fog megtartatni: 1899. évi Márczius hó 8—9 napjain barom, 10-én kirakodó vásár.

* **A főhuzás.** Az újságíró sorsjegyek utolsó huzása tutvalevőleg f. hó 21-én tartat-lik meg a székesfőváros új városházának disz-termeben. — Erre a főhuzásra az újságírók egyesülete meghívta dr. Lukács László, báró Dániel Ernő és báró Fejérvváry Geza mi-nisztereket is, kiknek a jó ékony czélu sors-játék létesítése es sikeresítése körül nagy érdemeik vannak. Ezen utolsó huzáson sor-solják ki a 100.000 koronás főnyereményt, a 10.000 koronás második főnyereményt, nemkülönb 1072 más értékes nyereményt. A huzás kezdete este 8 órákor. Ezen időpon-tig folyton lehet sorsjegyeket venni. Mindedig a főnyereményeket igazán szegény sorsu em-berek nyerték meg s talán az utolsó 10.000 koronás főnyereményt is egy szegény ember fogja megnyerni.

A rendjelek tejutja

Vizsgálja: **Gondy Károly.**

Folytatás.

III.

A rendjel szédelgesnek fő agenturái van-nak, roppan széles halózataival körülkerítve. A ki egyenesen a központhoz fordul az abba a »kellemes helyzetbe« jut, hogy a hatóság közveti ésevel kapja a hozzá csatolt okmá-nyokat. Ilyenkor aztán a becsapott magistratus jefenléében a podesta (olasz rendjelek) tüzi fel az ordot, a pálmás számár pedig magájan nagyot kaczag, mert az a gyönyörű, kézzöl-kézre járt kereszt rég ott dsiúik fekete rá-mában a bolt bejaratánál, csak a tömjén-füt hiányzott a santus tantushoz.

Most még az ajtó kiincse is jut a tu-czetes ordó utánrendelésből. O sancta sim-plicitas! Vajjon nem a Remény a Te édes anyád, hogy soha nem h rvad nemzetséged?!

Mily édes most pihenni a palma ágyon! a kitüntetet telke örül, míg a teste ezentul sem farad. Hej! az ész és nem a kéz, min-dég előljárni ké-z! Felegvár, felegvár... ah! mily szép tündéri alkotásai vagytok a szivarvanyos képzeletnek!

A rendezőség ha később hirlapilag is neszt veszi a csalásnak, nem sokat törődik, mert nincsen arra kütön felhatalmazva, hogy kutasson, biztasson. Ha vannak tisztességes detektívek, de nincsen aruló kémei, spitzlizei. Kinek baja van, folyamodjon.

Azért néha megesik, hogy Tütü János a maga szakálára és virtusára dolgozik; a maga esze után indul. Meg mikor a muszka mu-mus ijjeszgetett a galiciai határon történt, hogy Mihaszna András szegény devaló fésűs legényt beki ért, muszka kémet sejtett a maffa suhanczban, amiért egyáltalában a kistemplom muszka toronyát a Kreml (?) -zámára »élet-nagyságban« merészelt lepingálni! Kár volt nem az ó stýlű toronyt a dutyiba elhelyezni és a rajzoló érdemjellel kitűntetni, vagy ta-níttatni; mint mondják, nagyon tehetséges fiatal ember volt. Hat ez nem a rendőség hibája; csak egyéni nézet, mely nem hoz mindig mézet.

Azért úgy látszik, a fővárosi rendőrségnek nagyobb a hatásköre, és a szédelgők manipulációit ugyancsak Argus szemmel kíséri.

Igy p. o. Pietzner, a bécsi cs. és kir. udvari és kamarai fényképész, jó hírneveben elbizakodva Berlinbe ment szerencsét próbálni és egy szép napon fiókület megnyitásával lepte meg a berlinieket. Ilyenkor persze a nagy lepedő plakát (à la Papp Albert) a renomé tulajtára, mely úgy mint a Vezuvokádja a láva-ordokat, Pietzner csak szerényen 11 rendjelt hirdetett, de a rendőrség előt csak 10-et tudott igazolni. Ha mindjárt az se nem oszt, se nem sokszoroz, még is az egy orvo in spe 1000 márkába került és a pénzbírságon felül új plakátokat kellett nyomtatnia.

A főkapitányságtól, mely I. fokú iparhatóságnak nevezi magát, elvárjuk, hogy az ipar és kereskedelem érdekeit első sorban védje. Vessen szigorú gátot a hazalásnak és ne osztogassa derűre-borúra az ipar engedélyeket, hogy az a „névtelen” kasszájukban gyűljön a garas és helyébe czerektől fossza meg olcsó hamisítványának a város és államtámogató polgarságot. Az elszegényedéssel csak a maga bajait neveli a rendőrség.

Elképzeltető most az a vestag fürolás és blamazs, midőn a főrendőrség elhiszi „plakátunk, melyen Knebel fényképész, 26 rendjelt hirdetett és ő maga a hirdető alig van a 30 éven túl.

Tegyük fel, hogy minden évben volt kiállítás és minden alkalommal lett kitüntetve, akkor el kell hinnünk, hogy már a bölcsőben vette neszt az első sarga éremnek. És ez mind a cs. és kir. udvari czeg alatt történhetik . . .

A nagy hirdetésű reklamairól országosan ösmert Stenberg A, hangszergyáros czeg egy szer olyat mert hazudni, hogy épen 30.000 hegedűje van raktári készletben. A rendőri szemle azonban csak a hatod részét konstatahatta és a jeles hazudozót kerek 500 frtig megbüntették.

Legsajnosabb e rendjel szédelgésben, hogy a hatóság nem képes kellő ellenőrzési erélyt kifejteni, mert meg van zibbasztva az által, hogy a kormány maga ebben a fő bünrészes, és a belügyminisztériumban a büns manipulatio fő fészke. Továbbá az iparkamrák, melyeket csak az adókönyvecskéből ismerünk, azok is a magok hasznát keresik és hatalmasan segítkeznek a sok fals ermek megszerzésében, amennyiben ők vezetik félre a zsűri tagokat.

Micsoda arczátlanság kell ahhoz, hogy az iparos jules készítményét nem láthatja el az országos czimerrel; de czimer csak 50 frt árán szerezhető, míg őseink drága szent nevet 50 krajczárjával vesztetgeti. Honnan vette e jogat?!

Ez 50 frittól kezdődik a czim, czimer és rendjelasítás. Hogy feljebb aztán meddig megyen, azt talán meg Bauffy br. sem tudja. Annyi tény es a legeslegsomorubb ténykedés, hogy a főuri rang is megvásárolható, vagy a főrendiek ősi alapjuk megrendítésére könnyen osztogatják a czimereket.

Hogy a főrabbi egyenesen a főrendiek közé bekerült és két pénzintezeti igazgató indirekte bárói czim révén jutott a főrendi házba: az aligha nem előjátéka azon kitérésre helyezett pénzkölcsönnek, melyet a kormány az indemnity zavarában igénybe venni szándékozik.

Az ily nagyszabású szédelgésekkel szemben, nincsen már oly városi vagy vármegyei közeg, mely intő szavát emelhetné a legmagasabb korrupció tetőpontján.

Türésre vagyunk karhozthatva . . . de meddig??!! . . . Itt az idő, hogy mozogjunk, valahogyan magunkon segítsünk. A rég megkezdett medélyes uton el kell vesznünk, és: széjjel hull, mint a kéve, nemzetünk.

Régi bölcs mondás: Segíts magadon és az Isten is megsegít! . . .

(Vége.)

CSARNOK.

A rendőrkapitány ur párbaja.

— Humoros regény. —

Írta: **Mocsáry Miklós.**

VII ik fejezet. (17.)

(Rövid de velős.)

Feketeházi, a kávé, Traxler Tóni bácsi és Leiter Jakab (Létra Jakó) a Tükör szerkesztője léptek be.

A rendőrkapitány egy ijedt pillantással a báróra, eléjük sietett.

Az urak kaczagtak.

— No te ugyan egy kis verstől te megijedsz, és csak úgy kaczagott Tóni bácsi.

— Nagyon szép volt öcsém, szolt a báróhoz a szerkesztő.

— Meghiszem azt, Shakespereből való.

A Shakespere! Én azt imádom! ezzel eg felé emelte szeméit a szerkesztő.

— Olivasta uraságod.

— Nem, hanem egy ismerősöm van, ki látta darabjait Pesten előadva.

— Tóni bácsi, a ki a rendőrkapitány-nyal és a kávéval beszélgetett, — most odafordult.

— Színész uramöcsém?

A rendőrkapitány ijedten vagott közbe.

— Nem, azaz igen!

A báró ráhagyta, Izen, ő színész, Jellem komikus, Par esten fog fellépni a kaszinóban, Kéri az urak partfogását.

— Oh. Az megszól! — hangzott kórusban.

A rendőrkapitány megkönnyebbült. Maradt, hogy kisért az, hogy Papp Gyulával van dolguk az uraknak. — Színész? — Tehát azért játszott olyan jól a báró szerepét? Persze.

A szerkesztő is biztosította jóakaratóról a bárót.

— Kérem! A »Tükör«-ben is fog jönni. Oh a »Tükör« igen olvasott lap!

— Uraságod szerkesztő?

— Igen. Felelős és fő egy személyben.

Leiter Jakó, tán tetszett hallani? Oh a mi lapunk már XXVI, évtolyamos és nem azért jelenik meg, hogy legyen a szedő gyerekeknek mit szedni, hanem közszükségletet pótol. Helyi lap nemcsak az apró hirekben, hanem főbb közleményekben is, melyek ritka kivétellel mindig a Tükör számára vannak írva. dologhoz értő, hivatott erők által.

— Igazán, ez nagyon szép.

— Uraságod nem költ verseket.

— De igen.

— Tessék hozzánk benyújtani. Mi készpénzzel fizetünk, díjazott belmunkatársakból szerkesztőseget szervertünk és tarunk feen; hogy kiadónk nem kiméli a kiállítás költségét. Feketeházi ur a kiadónk.

És Feketeházi hajlongott edes mosolylyal.

— Feketeházi urnak igazán nagyon sokat köszönünk. — És kerem is önt, kedves — Lángfuvalmi Lengszél Zefir.

— Igen, kedves Zefir ur, ha felmegy . . .

Nemde a Nemzeti színházúal van.

— Igen!

— Ajánlja be a lapomat Rákosi Jenőnek a Budapesti Hirlapnak. Tudja én kormányparti vagyok, de ha kis subvencziót (hangja suttogóva lett) kapnek, szívesen átmennek az ellenzékre. Ezt pedig könnyű kieszközölni.

— Én mindent igérek.

— Mert tetszik tudni a »Tükör« nagyon olvasott lap. Dicsekvés nélkül állíthatom, hogy ismertebb helyi lap kevés van hozzá hasonló az országban. Az ellenzéknek pedig ilyenre van szüksége!

— Vona a kormánypartnak is!

— Igen, de azok nagyon smuczczigok, épen nem fizetnek semmit. Pedig a Tükör sokat ér.

A báró magában mosolygott.

— Kerem a mi eredeti közleményeink utra kelnek, sorra közlik a vidéki lapok, a helyi vonatkozású részek elhagyásával és módosításával.

(Erre nézve a Tükör érdemes szerkesztője tevédesben volt, mert egy közleményét láttuk más vidéki lapokban. — Ki tudja, talán egyébb állításai is ilyen színezetűek?)

— Hisz az nagyon szép!

— Ugy e kérem. — Van is sok olvasónk, de sajnos ez nem elegíti ki kiadónkat, előzetes is kellene, minél nagyobb számban.

A báró karjába fűzte a magáét.

— Itt van par előfizetési felbívás es gyűjtemény, ha lenne szíves ismerősei körében terjeszteni, ajánlva a »Tükör« jóindulatu partfogásába.

Traxler Tóni közeledett a beszélők felé.

— Fog uramöcsém szavalni ma este?

— Még nem tudom.

— Szavalljon kérem. — Én nagyon szeretem hallani ebből is oly szépen szavalt. — Feleségem is szokott, oly érzéssel adja elő mindig Simon Juditot.

— Az én leányom fog zongorázni. Chopin, Liszt, Traviata . . . hangoztata Feketeházai.

— Elvira kiasszony művésznő — szolt a szerkesztő, ki nem idegenkedett volna egy kis polgári házaságtól.

A társaság már tartott kifelé. A báró és rendőrkapitány hatra maradtak, a rendőrkapitány 10 frtot kert kölc ön a bárótól. (Elvél már ismerjük.)

A báró adott.

— Hát van becsület a gazemberekben is! sóhajtott a rendőrkapitány es karjával fogva vezette a bárót.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

A foszforsav hatása a különféle foszforsav tartalmu műtrágyákban. A mezőgazdasági üzemben használatos foszforsav tartalmu műtrágya-félek terméstfokozó hatásuk gyorságát es nagyságát illetőleg feltűnő különbsége mutatna. Ezen különböző hatás nemcsak a műtrágyák váltakozó foszforsav tartalmától függ, hanem főképpen attól, minő alakban juttatjuk talajunknak a foszforsavat.

A talaj es annak nedvességi viszonya, továbbá a termelőndő növény es más tenyészők is befolyással bírnak a foszforsav hatására, miert is a különböző foszforsav tartalmu műtrágyafélek használatánál mindezen tényezőket es körülményeket is figyelembe kell venni. Ha a legfontosabb foszforsav tartalmu műtrágyafélek hatásáról attekintést akarunk nyerni, ugy azt a tenyész kísérletek alkalmával nyert eredmények alapján számokban kell megállapítanunk. Induljunk ki normális viszonyokból es tegyük a vízben könnyen oldható foszforsav hatását 100-al egyenlőnek, akkor a foszforsav hatása körülbelül a következő lesz:

— superfoszfátokban (amoniak-superfoszfát, feltart quato stb.)

mesz es thomaspácipitátokban 80%

csontlisztben (normális csontliszt) 80%

párolt csontliszt 70%

peru-quanóban (1/2% vízben oldh. foszforsav tartalmu) 65%

enyvtelenített foszforsavban 60%

thomas-salakban 50%

quanóban (kimosott) koncentrált mar-

hatrágyában 30%

nyersfoszfátokban (koprolitok) 5%

Az itt közölt számok, a mi magától értetődik, nem általános érvényűek, hanem bizonyos körülmények folytán megváltoznak. Miután ez a kalommal a hatásra befolyást gyakorló körülményeket teljesen részletezni nem beszélhetjük meg, csak néhány példát akarunk felemlíteni.

A thomas-salakok pl. mihelyt mesz-szegény lözeg, vagy láptalajokon használatnak, a vízben oldható foszforsavhoz viszonyítva jobb hatás mutatnak. A csontliszt a hatása ellenb n jelentékeny mérvben csökken, ha azokat nedves es savanyu talajokon alkalmazzuk, miután itt az enyvnek aikorhadása csak nagyon lassan megy végbe, ezzel pedig kapcsolásban áll a foszforsavnak felszabadulása.

Ha tehát lassan vorhad el az enyv, mindig csak kevés foszforsav válik szabaddá es

mes szerkesztés...
 Ki tudja, ha...
 is sok olvasónk...
 adónkat, elő...
 számban...
 ágát.
 elbírává és gyű...
 körében ter...
 öndulatu párt...
 beszélők felé...
 ni ma este?
 En nagyon sze...
 en szavalt...
 el adja elő min...
 ngorazni. Cho...
 oztatá Fekete...
 észnő — szől...
 dett volna egy...
 ifelé, a báró és...
 k, a rendőrka...
 baróól. (Elvél...
 gazemberekbe...
 y es karjával...
 ÁG.
 ölnőféle for...
 an. A mezőgar...
 foszforsav tar...
 okozó hatású...
 leg feltűnő kü...
 önböző hatás...
 ózó foszforsav...
 pen attól, min...
 a foszforsav...
 viszonya, to...
 s más tényez...
 rsav hatására...
 v tartalmu mű...
 ezen tényezőket...
 kell venni. Ha...
 mu műtrágya...
 arunk nyerni...
 kal mával nyert...
 n kell megáll...
 s viszonyokból...
 oldható foszfor...
 akkor a fosz...
 etkező lesz:
 iak-szuperfosz...

magyarítható meg a ki nem elégitó ha...
 Ha az említett trágyaféléket hosszabb...
 nyésidővel bíró növények alá alkalmazzuk,
 akkor a fentemlített számok megváltoznak és
 a nehezen oldható — tehát kevésbé
 — foszforsav javára. Minél csekélyebb
 — foszforsav tartalmu műtrágya fosz...
 amely foszforsav tartalma műtrágya fosz...
 savának hatóképesége, annál többet kell
 alkalmazni. Ha tehát ugyanazon hatást
 akarunk elérni, mint a mennyi a szuperfoszf...
 vízben oldható foszforsavának 10 kg-ával
 lehet, akkor körülbelül 12 kg. präcipitát...
 zfor-savat, 20 kg. Thomas-salakot vagy 33.
 koncentrált marhatrágyát kell alkalmazni.
 A használandó trágya-mennyiséget ily...
 don igen könnyen kiszámíthatjuk, ha a
 ne foglalt foszforsav relatív értékét adott
 körülmények között.

A foszforsav hatóértéke összefüggésben
 annak az árával, a melyet azért, egyik
 másikat műtrágyában fizethetünk. Ha szá...
 tásunk alapjaul ugyanazokat a körülménye...
 vesszük, a melyek a már felsorolt számok
 apját képezik és ha egy kg. vízben oldható
 zfor-savot 30 krajczárával számítunk, akkor
 kg. foszforsav ára a következő trágyafélek...
 n körülbelül a következő lesz:

superfoszfátokban és feltárt perugu	30	kr.
anóban	24	kr.
ipitátokban körülbelül	24	kr.
ontliszben (normális csontliszt) kö-	24	kr.
rülbelül	21	kr.
olt csontlisztben	21	kr.
ruguanóban 1/2 % vízben oldható	19.5	kr.
foszforsav tartalommal	18	kr.
ytelenített csontlisztben	15	kr.
omas-salakban	09	kr.
anóban (kimosot) koncentrált mar-	09	kr.
hatrágyában	02	kr.
ers foszfátokban, koprolitokban	02	kr.

Nem szabad továbbá azt a körülményt
 figyelmen kívül hagyni, hogy sokkal elő...
 yőbb nagy foszforsav tartalommal bíró
 műtrágyákat vásárolni, miután ez alkalommal
 egy megtakarítást érünk el a szállítás alkal...
 mával.

Végeztül még egyszer ismétlendő, hogy
 a közölt számok nagy ingadozásoknak vannak
 ávetve, miért is különleges esetekben mind...
 on körülményeket kell tekintetbe venni, a
 melyek a foszforsav hatására befolyással
 vannak.

I R O D A L O M

Előfizetési felhívás Zempléni Árpád
 „Kis Emberek” cz. elbeszéléseire. A közönség,
 még inkább a konkurencia, mikor a fel...
 vást meglatja, így fog felkiáltani: Micsoda
 at már megint szökö év van, hogy az 50
 ros költő új kötetet fenyegetőzik? Ne fél...
 nek, n m v rsekkel, csak prózával próbálko...
 om egyszer.

Az 50 kros teória úgy látszik, bevált.
 az 1891-ben megjelent verses könyvem három
 adást ért, az 1897-iki meg négyet, Wekerle
 andor pedig ez alapon rendezte a korona
 salutát. Hanem azért a honi könyvek még
 mindig forintokba kerülnek. En ugyan válg
 ztattam összes író szomszédaimat, hogy jó
 korona is, ha sok, de még mindig félnek
 le. Igazuk van. Gyakorlat és merészség kell
 ez ilyesmihez. A légtornásznak mindig sikerül
 halálugrása, csendes polgárnak meg ugyan...
 zsal az ugrással sikerül a halál. És jobb is,
 hogy drágák a könyvek, mert így én legalább
 lerő maradtam koronás kötetekkel. Nehány
 ovellát válogattam össze ez új könyvembe.
 egyszerű történetek, egyszerű, szegény embe...
 rkekről. Kis emberek, jó emberek, becsületes
 emberek. Vajha oly szívesen fogadná a közön...
 ég őket, mint verseimet fogadta.

A Kis Emberek 8 vagy 9 iven — verses
 könyveim formájában, papírján és betűivel —
 usvetra fog megjelenni. Ára füzve 50 kr.
 oszkóté-ben 1 frt 50 kr., postabérmentesen
 ázhoz szállítva. Az előfizetési pénzeket Valter
 rdn könyvnyomdájába (VII. Práter utca
 4 sz.) kérem küldeni márc. végéig. Bpsten,
 1899. febr. hó. Tisztelettel Z e m p l é n i
 Árpád.

* **Felhívás.** A ruthénkérdés — az utóbbi
 időben — ugy a magas kormányoknak, mint az
 egész ország társadalmának közfigyelmet —
 a magyar hazánk északkeleti részén, a he...
 egyes beszki. kárpátok vidéken nélkülöz...
 sekben tengődő ruthének igen sanyaru életére
 terelte — egész méltán, mert a nép, márcsak
 mint ember — Isten képeire alkotott leny is —
 a mostaninál méltányosabb felkarolásra le...
 hetne érdemes. Időről-időre rosszabbá válik a
 helyzetük s egyedül a legujabb ruthén-segít...
 megvalósulásától várják megváltásukat. Hon...
 alkotó ősapaink érdeme után meg is érdemlik,
 hogy nem a nélkülözések közt elhagyatottan
 tengődjenek e terméketlen kopár hegyvi...
 déken s ehhez még a felvilágosodottságtól oly
 annyira tavol, hanem kellő segítés és méltá...
 ayos felkarolás mellett, mert ok itt, — hazánk
 északkeleti határszélén, — a lojalitás és ha...
 zafiság legerősebb bástyája, melyet soba sem
 miféle ellenség nem képes megdönteni. Hü...
 osztályosa volt mindenkor s édes testvére
 a magyaroknak, melyh z a vérség és a közös
 sors kötelekei fűzik mindenba — az idők
 végezetéig.

Lehetetlen, is az ily törekvő, a magyar...
 ral igazi testvérséget mellőzni s annak üdvös
 czéljai és partolása iránt kö önyösnek lenni
 mert a ruthénnép mutja dicső s emléke biz...
 tos kezesség, mely csak akkor alhat szem...
 iok előtt tisztán és csak akkor eshetik teljes
 sulylyal elbírálás alá, ha a ruthének erede...
 teről, magyar hazánk honszerzésében — vere
 árán — szerzett érdemeiből kifolyó előjogáról
 hazánk e szent földjén a legelső és tagdha...
 tatlanul a magyar nemzetre annyit végtelen
 áldást hozó görög szert. katolikus vallásáról
 szepítőlen s jellemes honfiai érzelméről és
 meleg ragaszkodásáról tiszta fogalommal bí...
 runk. Az érdeklődők teljes tájékozást szerez...
 hetnek az általam megirt és a sajtó alul...
 most megjelent **R U T H É N E K R Ö L**
 szöve munkából, a melyet számos kufőnek
 és 18 éven át szerzett tapasztalataimnak nyo...
 má, a leghivebben megírni törekedtem, mint
 elodazhatlan nemzetgazdasági, közgazdasági és
 társadalmi haladás kérdésében.

Remélem — a mondottak alapján, —
 hogy m. t. Czim e szerény munkámat nem...
 csak hogy megtartani, de széles körben ter...
 jesztetni lesz szives; — teljes tisztelettel ké...
 rem azért, méltóztatnak az egy (1) frtnyi árat
 a kiadó címére a mellékelt postautalványon
 megküldeni. (El nem fogadás esetén a füzet
 a borítékba visszahelyezni és reá ezt írói:
 »Vissza, nem fogadom el, és a postára vissza
 küldeni, mely esetben vitelbér (porto) men...
 tesen a kiadóhoz megérkezik.) Kelt Ungváron,
 1899. évi február hó. Lengyel Const. Mihály,
 kosztzinai gör. sz. kath. lelkész.

A **»Vasárnapi Ujság»** február 19 iki
 száma 21 képpel s a következő tartalommal
 jelent meg: »Hunyady László gróf és nővere,
 Hunyady Julia grófnő, Obrenovics Mihály
 szerb fejedelm özvegye, a későbbi Ahrenberg
 herczegnő arczképevel. Strausz Adolfól. —
 »Farsangi és teli szórakozások a Habsburgok
 udvaránál. — Költemények! »Viharmadár.«
 Luby Sandortól. — »A rigómezei leány.«
 Szerb népköltemény. Fordította Dömötör Pal.
 »Regénytár; »Az örgek.« Elbeszélés. Irta Mik...
 száth Kálmán (Goró Lajos eredeti rajzaival).
 — »A vadliom.« Regény. Irta Theuriet And...
 rée. Francziából fordította Geróné Cserhalmy
 Irén (a párisi kiadás eredeti illusztrációjával).
 — »Amerikai különlegességek.« Irta Virter
 Ferencz. — »Sáfer pasa gyűjtemények« (képek
 kel a bertholdsteini kastélyból). Soós Antaltól.
 — »A nagy Napoleon emlékiratai.« — »Kolo...
 lombu hamvainak haza szállítása« (képekkel).
 — »Faure Felix« (arczképpel). — »Régi tánczok«
 Rikárd (arczképpel). — »Régi tánczok«
 (képekkel). »Színház; Taqueray második fe...
 lesége.« Koroda Pallól. — Irodalom és mű...
 vészet. Közintézetek és e yletek. Sakkjáték,
 Képtalány, Egyveleg stb. rendes heti rovatok.
 A Vasárnapi Ujság előfizetési ára negyedévre
 2 frt, a »Politikai Ujdonságok«-kal együtt 3
 frt. Megrendelhető a Franklin-Táasulat kiadó...
 hivatalában (Budapest IV. kerület Fgyetem...
 utca 4 szám. Ugyanitt megrendelhető a

»Képes Néplap» legolcsóbb újság a magyar
 nép számára, egész evre 2 frt 40 kr, félévre
 1 frt, 20 kr.

Nyilt-tér.

Hangok a közönség köréből.

Köszönőirat Amerikából.

[Eredetiből magyarra fordítva].
 Tek. **Wilhelm Ferencs** gyógyszerész urnak
 Neunkirchen. Alsó Ausztria
 New-York 18|V 98.

Jó uram!

1895. november 12-én oly foku rheumatismust kap...
 tam, hogy kénytelen voltam ágyba feküdni. Nyolcz hónapig
 feküdtem egy helyben a nélkül, hogy megmozdulhattam
 volna. Testsúlyom 175 lbs-ról 130 lbs-re ment vissza, je...
 léül ama borzasztó fájdalomnak, melyeken évente átmen...
 nem. Kipróbáltam mindenféle gyógymódot, amit valaki csak
 valaha használt s melyet az orvosok kitaláltak, egészen a
 villamos török fürdőig, de azért annyira nem érzém ma...
 gam jobban, hogy legutolsó kezelő orvosom nem akart
 többé tőlem díjazást elfogadni, miután nem tudott rajtam
 cseppet sem segíteni. Idők multával találkoztam egy barát...
 ommal, ki figyelmeztetett enem a **Wilhelm-féle csusz és**
köszvényellenes vértisztító theájára mint ami csalha...
 tatlan szer a rheuma ellen. En elmondtam neki, hogy
 mennyi mindent kipróbáltam már s kevésbé bizom ezen
 theában is. Ugy tetszik, hogy a sors keze működött abban,
 hogy én önnék írjak s hogy érzem, hogy van még ami
 engem meggyógyít. Meggyőződtem, hogy a mentő szer lé...
 tezik. Nem tudom szavakban kifejezni ama rettenetes kí...
 nokat, melyeket a legutolsó 3 év n átéltem. De most ez
 nem háborgat többé engem s ezen pillanatban úgy érzem
 magam, mint aki ujjaszületett s nem tudok a világnak na...
 gyobb kincsét a **Wilhelm-féle csusz köszvényellenes**
vértisztító theánál. Kérem önt uram, legyen szives a
 Wilhelm-féle csusz s köszvény elleni theából nekem 12 cso...
 magot küldeni. Önnék a legfőbb egészséget s hosszú életet
 kívánva vagyok őszinte tisztelője **Gordon M. József** 179.
 orchard st. Now-York, Egy-sült-Államok. — Kapható min...
 de nyógyszertárban. Frakktár: **Mihalovits I. győgyse-**
resznél Debreczenben.

Védjegye tessék
 vizsgálni!

Máriacelli
gyomorcseppek

nagyszerűen hatnak **gyomor bajoknál**
 nélkülözhetetlen és általánosan isme...
 retes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: **étvágyta-**
lanság, gyomorgyengeség, bűzös lehelet,
felfújtság, savanyu felbűffőség, hasme-
nés, gyomorégés, felesleges nyálkaki-
választás, sárgaság, undor és hányás,
gyomorgörcs, szűkölés.

Hathatos gyógyszernek bizonyult fej...
 fájásnál, a mennyiben ez a gyomortól
 származott, **gyomortulterhelésnél** ételkkel
 és italokkal, **giliszták, májbajok és há-**
morrhoikáknál.

Említett bajoknál a **Máriacelli**
gyomorcseppek évek óta kitűnőeknek
 bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyít...
 vány tanusít. Egy kis üveg ára hasznalati
 utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára
 70 kr.

Carl Brady, Apotheke zum »Kö...
 nig von Ungarn«
 Wien, I. Fleischmarkt 1.

Magyarországi főraktár: **Török Jó-**
zsef gyógyszerértára **Budapest.** Király-utca
 12. sz.

Kapható Debreczenben: **Tóth Béla,** Miha...
 lovits István, Dr. Rótschnek V. Emil, Ta...
 mássy és Balázs gyógyszerészeknél. **Djósze-**
gen: Vaday Ignác, Er-Mihályfalván: Mátray
István. Hadházon: Farkas Ödön. Kabán:
Horváth Kálmán gyógyszerészeknél.

Pályázati hirdetés.

A debreczeni m. kir. gazdasági tanintézet pallagi gazdaságában az 1899-iki év április hó elsején megüresedő élelmezői vállalatra.

A szerződés feltételeiről a debreczeni m. kir. gazdasági tanintézet igazgatósága nyújt bővebb felvilágosítást mindennap d. e. 10—12-ig.

A bélyeggel felszerelt pályázati ajánlatok 1899. év február hó 22-ig alulírott igazgatósághoz benyújtandók.

A debreczeni m. kir. gazdasági tanintézet igazgatósága.

Hajdúvármegye és Debreczen sz. kir. város főispánja.

81.
1899

Pályázati hirdetés.

Debreczen sz. kir. város folyó évi márczius havi rendes közgyűlésén két irnoki állás fog választás útján betöltetni.

Egy-egy irnoki állás évi 600 frt. fizetés és 100 frt lakbér illetménnyel van egybekötve. Ezen irnoki állások az 1873. évi II. t.-cz. 4. §. b. pontja értelmében elsősorban igazolvánnyal ellátott altisztek számára vannak fenntartva.

Felhivatnak az említett állásokra pályázni kívánók, hogy kellően felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám, mint a kijelölt bizottság elnökéhez folyó évi márczius hó 15. napjának délutáni 5 órájáig annyival inkább benyujtsák, mert később érkező pályázati kérvények tekintetbe vétetni nem fognak.

Debreczen, 1899. január hó 24.

Gróf Degenfeld József
főispán.

Még

sohasem

létezett!

100.000 koronát

lehet az Ujságíró-sorsjegyek utolsó huzásánál, mely

holnap

kedden február 21-én fog okvetlenül megtartatni,

egy koronával nyerni.

Főnyeremény 100.000 korona, 10.000 korona stb. stb.

Egy sorsjegy ára
egy korona.

Sorsjegyek kaphatók: az összes bankokban, váltóházakban, dohánytözsdékben és ezen lap kiadóhivatalában, a főpostával szemben.

Az általam legondosabban összeállított, tekintélyes orvosok által ajánlott és jónak talált vegytiszta

SÓSBORSZESZ

mely már eddig is igen nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszerüzletben, valamint gyógyszerertáramban.

Ára egy kis üvegnek 45 kr., nagy üvegnek 90 krajczár.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel ingyen adatik.

TÓTH BÉLA

gyógyszertára és illatszerraktára DEBRECZENBEN, (Tisza-palota.)

Nyomatott Hollmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben